

Laudáció
Takaró Mihály

író, költő, irodalomtörténész; iskolákat és egyetemet alapító református főgondnokról, a nemzet irodalomtanáráról

Tisztelt Hölgyeim és Uraim,

Takaró Mihály, az 1954-ben, református papi családba született fiú már gyermekkorától kezdve csak tanár akart lenni. Két terület vonzotta: az irodalom és a zene. Ezért szerezte első diplomáját Pécsen, a JPTE tanárképző magyar-ének szakán. Középszintű tanári diplomát a debreceni egyetem magyar szakán szerzett. A budapesti Kossuth Lajos Gimnáziumban tanított, majd 2004-ig az OKSZI főmunkatársaként a magyar nyelv és irodalom országos tantárgygondozója volt. 1993. óta a magyar irodalom OKTV bizottság ügyvezetői-elnöki teendőit is ellátja. 1996-ban szerzőtársaival együtt elkészítették az új koncepción alapuló érettségi szöveggyűjteményt.

A kilencvenes évek közepén elsőként Magyarországon elkészítette az érettségi útmutatót magyar nyelv és irodalomból. 2004-ig a budapesti Lónyay utcai Református Gimnáziumban egyetemi gyakorlatvezető tanárként dolgozott, ezután fél évtizedet a Budapest Fasori Gimnáziumban tanított. A Károli Gáspár Református Egyetemen 2005-ig egyetemi adjunktusként tanított eszmetörténetet és irodalmat. Ekkoriban ismertem meg őt tanárként: eljárva óráira, láttam, hogy Takaró tanár úr logikus és figyelmet vonzó előadásmódjával és tárgyi tudásával nemcsak ismereteket közöl, hanem gondolkodni is megtanítja hallgatóit.

2005 júniusában szerezte harmadik diplomáját a Budapesti Műszaki Egyetem közoktatás vezető és menedzser szakán, ezután a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen oktatott. Jelenleg az Oktatási Hivatal külső munkatársa és a Petőfi Sándor Katolikus Gimnázium tanára. A Trianoni Szemle alapító szerkesztőinek egyike. A Magyar Írószövetség tagja, jelenleg vezetőségi tagja. 2012-ben kezdeményezésére került az új Nemzeti Alaptantervbe többek között Herczeg Ferenc, Tormay Cécile, Szabó Dezső és Nyírő József.

Kitüntetései és elismerései: 2008-ban elsőként kapta meg Erdélyi Magyar Örökség díjat, majd 2012. október 23-án a Pongrácz Gergely Érdemrenddel tüntették ki.

Takaró Mihály méltatásakor a laudátornak néhány fontos tényezőt kell kiemelnie:

- 1.) az egyik legtapasztaltabb magyartanár, aki magyar tanár is: hibátlan szakmai fölkészültséggel és nemzeti szellemben tanít. A magyarság körében világszerte ismert és elismert tevékenysége okán 2013. novemberben megválasztották a Kárpát Medencei Magyartanárok Kulturális Egyesülete elnökének is.
- 2.) Tudósi, irodalom-történeti tevékenységét sokan meghatározó jelentőségűnek tartják, ugyanis a Duna Televízióban három irodalomtörténeti sorozata volt látható s napjainkban is műsoron van: A *Száműzött magyar irodalom* című sorozatában a XX. század első felének elhallgatott, világhírű és világirodalmi szintű szerzőit helyezi vissza a kánonban megérdemelt helyükre. Ilyenek: Herczeg Ferenc, Tormay Cécile, Sinka István, Szabó Dezső, Reményik Sándor, Dsida Jenő, Áprily Lajos, Wass Albert, Nyírő József, Gyóni Géza). A *Magyar klasszikusok új köntösben* című sorozata 14 részében világnézeti elfogultságtól megtisztítottan tárja elénk legnagyobb alkotóink életművét, így láthatjuk Arany János, Madách Imre, Petőfi Sándor, Jókai Mór, Kölcsey Ferenc, Mikszáth Kálmán, Vörösmarty Mihály, Gárdonyi Géza, Berzsenyi Dániel, Mikes Kelemen, Balassi Bálint, József Attila, Márai Sándor életművéről szóló előadásait. Az *Elfeledett nagy magyarok* című sorozatban Károli Gáspár, Szenci Molnár Albert, Apácai Csere János, Pázmány Péter, Bethlen Miklós, Árva Bethlen Kata életművét hozta közel a XXI. század magyarságához.
- 3.) Gondolják meg, tisztelt Hölgyeim és Uraim, milyen nagy életrajzi, eszmetörténeti és társadalomtörténeti tudás kell ahhoz, hogy az ember akár csak egy nagy írónk

kapcsán megszólaljon! Takaró Mihály e feladatot 30 személy kapcsán végezte el. Nemcsak a televízióban tanít tömegeket az irodalom szeretetére, hanem a világ öt részét bejárva, New Yorktól Szöulig, Göteborgtól Székelyudvarhelyig több mint ezer előadáson tanította, tanítja nemzedékünk egyetemes magyarságát annak hatalmas irodalmi kincsei ismeretére. Mindezt újszerűen, a marxista irodalomtörténet-írás torzító, egyoldalú fölfogásától megtisztítva, a valódi értékeket elfogulatlanul bemutatva teszi.

- 4.) Könyvei jórészt irodalomtörténeti szakkönyvek, például: *Érettségi szöveggyűjtemény; A XX. Század első felének nem nyugatos irodalma (távoktatási tankönyv); Wass Albert regényeinek világa; Wass Albert igazsága (monográfia); Wass Albert: Voltam - kiadatlan és befejezetlen önéletrajzi regényének alkotó szerkesztése, befejezése és Wass Albert titkai -2006.* E munkái részben a magyar irodalom tanításával, részben a napjainkig jórészt elhallgatott magyar irodalom megismertetésével foglalkoznak, úttörő jelentőséggel.
- 5.) Szaktanulmányjaiban a magyar irodalomtörténet stratégiai kérdéseit dolgozta föl. Néhány ezek közül: *A XX. századi irodalmi kánon problematikája; Egy irodalmár töprengései Trianonról és Trianon hatásai és következményei a magyar irodalomban, (első rész:)* *A kényszerűségből önállóvá váló erdélyi irodalom, a Transzilvánizmus.*
- 6.) Takaró Mihály (a régi nagy magyar személyiségekhez hasonlóan) iskolaalapító-iskolaépítő ember is. 1992-től tanügyi főtanácsosként, majd 1998-tól 2003. januárig főgondnokként 38 iskola alapításában és elindításában vitt döntő szerepet. A Károli Gáspár Református Egyetem létrehozásában meghatározó szerepe volt.
- 7.) Egyházi szolgálata megkoronázásaként 2001-ben Nagyváradon a Magyar Református Világszövetség főtitkárává választották, melyet annak elnökével, Tőkés Lászlóval 2008-ig vezetett.
- 8.) Takaró Mihály csendes szavú lírai költő is. Eddig három verseskötete jelent meg, amelyekben az Istenhez fordulás alázata mellett a „ne bántsd a magyart” harciassága egyaránt jelen van.

Takaró Mihály életművére tekintve, eszünkbe juthatnak József Attila sorai: „egész népemet fogom, nem középiskolás fokon tanítani”! Évtizedek óta ezt a lelket, szellemet, tudományt és iskolát: azaz nemzetet teremtő tevékenységet műveli. Illesse hát méltó köszöntésünk a nemzet irodalomtanárát!

(Raffay Ernő)